

Analysavdelningen
Enheten för policyanalys
Sophie Bohnstedt
016-544 22 10
sophie.bohnstedt@energimyndigheten.se

Datum
2012-01-23

Dnr
02-11-6761

Ert datum
2011-12-21

Er referens
HT 582

European Commission
Directorate-General for Competition
Consultation on ETS State aid Guidelines – HT.582
State aid Registry
1049 Bryssel

Yttrande angående Europeiska Kommissionens förslag till riktlinjer för kompensation inom systemet för handel med utsläppsrätter

Sammanfattning

- Energimyndigheten är i grunden kritisk till statliga stödåtgärder för indirekta effekter inom EU:s handelssystem för utsläppsrätter då en kompensation inte är förenligt med att förorenaren betalar utsläppen (Polluters Pay Principle) samt att handelssystemets funktionssätt riskerar att påverkas.
- Energimyndigheten stödjer Kommissionens förslag om att riktlinjerna speciellt måste eftersträva att bevara incitamenten till utsläppsminskningar inom handelssystemet samt att minimera konkurrensen mellan företag inom samma bransch men i olika medlemsstater.
- Energimyndigheten noterar att spannet för emissionsfaktorerna ligger högre än den svenska elmixen vilket innebär en risk att svensk industri möjligtvis överkompenseras.
- Energimyndigheten stödjer Kommissionens förslag om att stödet ska reduceras över tid.
- Energimyndigheten anser att det är viktigt att riktlinjerna tar hänsyn till företagens förutsättningar att vältra över kostnaden för indirekta effekter på produktpriset och stödjer kommissionens lydelse i avsnitt 4, sidan 22.
- Energimyndigheten noterar att kommissionen här inte tar upp att befrielse från överlämnande av utsläppsrätter skulle kunna utgöra finansiellt, statligt stöd och att det därmed indirekt stärker vår uppfattning att den delen av rapporteringsriktlinjerna för EU-ETS saknar legal grund.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten är i grunden kritisk till kompensation för indirekta effekter inom EU:s handelssystem för utsläppsrätter. En kompensation är inte förenligt med principen om att "förorenaren ska betala" (Polluter Pays Principle). En kompensation riskerar vidare att handelssystemets funktionssätt påverkas. Förslaget kan innebära att företagen inom handelssystemet kommer att överkompenseras genom den fria tilldelningen samt kompensationen för eventuell elprisökning.

Energimyndigheten vill poängtera att enligt det reviderade handelsdirektivet 2009/29/EG ska ingen fri tilldelning av utsläppsrätter ges för elproduktion.

Vid en eventuell kompensation för indirekta effekter är det av yttersta vikt att handelsdirektivets intentioner inte motverkas. Vidare bör endast de företag som bevisligen hotas av internationell konkurrens ges möjlighet till kompensation. Kompensation bör endast ske med den kostnadsökning som är ett resultat av utsläppsrättshandeln.

Energimyndigheten anser att kompensationen bör ske på ett sådant vis att syftena med handelssystemet säkerställs och att incitamenten att minska utsläppen av växthusgaser kvarstår.

Energimyndigheten noterar att kommissionen i detta sammanhang inte tar upp frågan om befrielse från överlämnanden av utsläppsrätter tack vare användning av bioenergi skulle utgöra finansiellt stöd, statsstöd. I frågan om rapporteringsriktlinjer för EU-ETS har kommissionen däremot drivit igenom att befrielse från överlämnande av utsläppsrätter utgör finansiellt stöd/statsstöd och kopplar detta till förnybartdirektivet (2009/28/EG). Att kommissionen nu inte ens nämner detta ser Energimyndigheten som ett indirekt stöd för vår uppfattning att kommissionens genomdrivande av den ståndpunkten i rapporteringsriktlinjerna saknar legal grund.

Specifika synpunkter

Avsnitt 15, sidan 6: Vid beräkning av maximal stödnivå till högeffektiva kraftverk, inbegripet kraftverk som är utrustade med teknik för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS-förberedda kraftverk) föreslår Kommissionen att ta hänsyn till minskade koldioxidutsläpp vid det nya kraftverket jämfört med den aktuella tekniska nivån. Energimyndigheten anser att minskningen av koldioxid bör jämföras med den bästa tillgängliga tekniken i unionen för att säkerställa harmoniserade stödnivåer.¹

Avsnitt 24, sidan 8: I riktlinjerna anses ett stödmottagande företag löpa avsevärd risk för koldioxidläckage på grund av överföring av kostnader för utsläppsrätter till elpriserna, om dess konkurrenter utanför EU inte har samma koldioxidkostnader i sina elpriser och det inte kan föra över dessa kostnader till

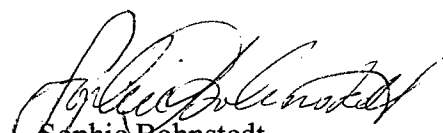
¹ Det framgår inte om minskningen ska jämföras med BAT eller emissionsfaktor för aktuella området.

produktpriserna utan att förlora en betydande del av sin marknadsandel eller sin vinst. Energimyndigheten anser att det är viktigt att tydligt definiera hur det ska avgöras hur stor del av elpriset som utgörs av utsläppsrättspriset samt hur stor del av denna prisökning som kan övervältras till konsumenten. Kompensation bör bara ske för den delen av prisökningen som inte kan övervältras.

Avsnitt 2, bilaga II: Vid beräkning av de indirekta kostnaderna för att avgöra när stöd kan beviljas, tillämpas samma genomsnittliga emissionsfaktor för el i EU som i kommissionens beslut 2010/2/EU. Det antas vidare att 100 % av koldioxidkostnaden kommer att vältras över på elpriserna.

En del av denna kostnadsökning bör företagen i sin tur kunna vältra över till produktpriser utan att förlora betydande markansandelar eller vinst i enlighet med avsnitt 24 på sidan 8 i föreliggande meddelande. Energimyndigheten stödjer därför kommissionen förslag i *avsnitt 4 på sidan 22*, vilken menar att den kvalitativa bedömningen av stödberättigandet inriktas för det första på vilken den asymmetriska kostnadseffekten blir av att sektorn i fråga påläggs en större börda och hur väl den kan vältra över de ökade indirekta utsläppskostnaderna på kunderna utan att förlora en betydande marknadsandel till konkurrenter i tredjeländer. För det andra grundar sig vissa sektorers oförmåga att vältra över sådana kostnader på en övergripande bedömning av tillgänglig bevisning gällande marknadsegenskaper, förmågan att absorbera kostnader, utbytbarhet med tredjelandsprodukter, minskningspotential samt om den berörda sektorn eller delsektorn är en "price-taker".

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Zofia Lublin. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit enhetscheferna Klaus Hammes, Tobias Persson, Gustav Ebenå, Paul Westin, Maria Westrin och Caroline Hellberg. Föredragande har varit handläggaren Sophie Bohnstedt.

Zofia Lublin
Sophie Bohnstedt

Kopia: Näringsdepartementet